

15. 1. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K podmínkám uplatnění nároku na náhradu škody a nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem nebo nezákonným rozhodnutím

Stát odpovídá za škodu způsobenou státními orgány, osobami při výkonu státní správy, která jim byla svěřena zákonem, příp. na základě zákona, a za škodu způsobenou orgány územních samosprávných celků, pokud ke škodě došlo při výkonu státní správy v tzv. přenesené působnosti.

Škoda může být způsobena nezákonným rozhodnutím příslušného orgánu nebo nesprávným úředním postupem. Zatímco nezákonným rozhodnutím rozumíme rozhodnutí, jehož obsah je v rozporu s platnými právními předpisy, zejména zákony a dalšími předpisy vyšší právní síly, nesprávným úředním postupem je postup v rozporu s právními předpisy, zejména normami, které státním orgánům stanovují podmínky postupu při jejich činnosti, příp. stanovují lhůty k provedení jednotlivých úkonů. V případě, že státní orgány nemají stanovenou lhůtu k provedení určitého úkonu, je za nesprávný úřední postup považována i např. nečinnost příslušného orgánu nebo průtahy řízení.

V případě, že nesprávným úředním postupem vznikne účastníkovi škoda, je stát povinen tuto škodu poškozenému nahradit, spolu s případnou nemajetkovou újmou, kterou je povinen nahradit bez ohledu na vznik škody nesprávným úředním postupem nebo nezákonným rozhodnutím. Postup při uplatňování nároku na náhradu škody blíže upravuje zákon č. [82/1992 Sb.](#), o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o odpovědnosti státu za škodu*“).

Poškozený musí svůj nárok uplatnit nejdříve u příslušného úřadu, kdy úřadem se rozumí nejen příslušný úřad, pokud došlo ke vzniku škody v odvětví státní správy v jeho působnosti, ale také v případech, kdy bylo ve správním soudnictví vydáno nezákonné rozhodnutí, kterým soud rozhodl o žalobě proti rozhodnutí vydanému tímto správním úřadem. V případě způsobení škody v občanském soudním řízení nebo v trestním řízení a v případech, kdy bylo v rámci správního soudnictví vydáno nezákonné rozhodnutí, kterým soud rozhodl o žalobě proti rozhodnutí územního celku v samostatné působnosti, a také v případech, kdy byla škoda způsobena notářem nebo soudním exekutorem, je příslušným úřadem pro uplatnění nároku Ministerstvo spravedlnosti. Pro případ, že není možné určit, který úřad je příslušný, uplatňuje se nárok u Ministerstva financí.

Nárok na náhradu škody uplatňuje poškozený písemnou žádostí. Podání žádosti je časově omezené pouze promlčecími dobami, které zákon o odpovědnosti státu za škodu stanovuje rozdílně pro

uplatnění nároku na náhradu škody a pro uplatnění nároku na náhradu nemajetkové újmy. Zatímco nárok na náhradu škody se promlčí za tři roky ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá, nárok na náhradu nemajetkové újmy se promlčí za 6 měsíců ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o vzniklé nemajetkové újmě.

V případě, že by poškozený adresoval svou žádost úřadu, který není k tomu příslušný, je tento povinen v souladu s ust. § 14 odst. 1 zákona o odpovědnosti státu za škodu žádost postoupit příslušnému úřadu. Účinky předběžného uplatnění zůstávají zachovány. V případě, že příslušný úřad vyhoví žádosti o náhradu škody, eventuálně nemajetkové újmy, je povinen tuto škodu zaplatit nejpozději do šesti měsíců ode dne podání žádosti. V případě, že příslušný úřad v této lhůtě nárok poškozeného neuspokojí vůbec nebo pouze zčásti, může se poškozený domáhat náhrady škody u soudu. Pro uplatnění nároku na náhradu škody u soudu je podmínkou nárok nejprve uplatnit u příslušného úřadu, a až po marném uplynutí lhůty šesti měsíců je možné se se svými nároky obrátit na soud.

Je nutné poznamenat, že nelze uplatňovat nárok na náhradu škody z titulu obou forem odpovědnosti, tedy jak odpovědnosti za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem, tak odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, kdy nesprávný úřední postup graduje a završením takového postupu je vydání nezákonného rozhodnutí. K tomuto názoru se kloní i Ústavní soud ve své judikatuře, když nemožnost uplatňovat nárok na náhradu škody z titulu obou forem odpovědnosti odůvodňuje tím, že *„v případě, že je ve věci vydáno rozhodnutí, konzumuje i námitky možného nesprávného úředního postupu, které se tak musejí stát součástí námitek proti rozhodnutí, kterým zásah státu vyvrcholil.“*[1]

Pokud stát nahradí škodu způsobenou nesprávným úředním postupem, příp. nezákonným rozhodnutím, může požadovat regresní úhradu po úředních osobách a na územních celcích v přenesené působnosti, které škodu způsobily. Dle ust. § 16 odst. 3 zákona o odpovědnosti státu za škodu nemá stát právo na regresní úhradu v případech, kdy se osoba, která nezákonné rozhodnutí vydala, řídila nesprávným právním názorem příslušného orgánu, který původní zákonné rozhodnutí zrušil. Dalšími podmínkami pro požadování regresní úhrady od osob, které se podílely na nesprávném úředním postupu nebo vydání nezákonného rozhodnutí, jsou skutečnosti, že tyto osoby byly k úřednímu postupu, příp. vydání rozhodnutí oprávněny, a současně škoda vznikla zaviněným porušením právní povinnosti takové osoby. Důkazní břemeno nese ten, kdo uplatňuje nárok na regresní úhradu.

Zákon o odpovědnosti státu za škodu upravuje i odpovědnost za škodu a nemajetkovou újmu způsobenou územními celky při výkonu veřejné správy v samostatné působnosti. Podmínky uplatnění nároku na náhradu škody, eventuálně nároku na náhradu nemajetkové újmy, a následné možnosti regresních úhrad jsou upraveny obdobně, jako je tomu v případě odpovědnosti státu.

JUDr. David Řezníček, Ph.D., LL.M.

Mgr. Jana Židziková

[Řezníček & Co. s.r.o., advokátní kancelář](#)

U Černé věže 66/3
370 01 České Budějovice

Tel.: +420 386 323 247

Fax: +420 383 839 361

e-mail: recepce@reznicek.cz

[1] Nález Ústavního soudu ČR ze dne 22. 10. 2015, sp. zn. III. ÚS 3057/13.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)